



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ..... สำนักบริหารกลาง กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล โทร. ๔๒๐๙

ที่ กษ ๐๔๐๑/ว ๑๓๑๗ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง แจ้งเวียนบทคัดย่อของผลงาน.....

เรียน ผู้อำนวยการสำนัก/ผู้อำนวยการศูนย์/ผู้อำนวยการกอง/หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน/
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐/
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ทุกจังหวัด

ตามประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ลงวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ เรื่อง รายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเพื่อเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการตรวจสอบบัญชี ระดับเชี่ยวชาญ (กรณีการเลื่อน) โดยให้ข้าราชการ รายนางสาวอรอนงค์ อินจู เป็นผู้ได้รับการคัดเลือกเพื่อเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชีและการสอบบัญชี (นักวิชาการตรวจสอบบัญชีเชี่ยวชาญ) ตำแหน่งเลขที่ ๘๘๓ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๖ นั้น เพื่อให้การประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ เป็นไปตามแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและลงโทษผู้แจ้งข้อมูลเท็จเกี่ยวกับคุณสมบัติและผลงานของบุคคลในการขอรับการประเมิน ซึ่งเป็นไปตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๑๔ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ และประกาศ อ.ก.พ.กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยกำหนดให้ผู้ขอรับการประเมินจัดทำบทคัดย่อ พร้อมรายชื่อผู้จัดทำผลงานร่วม (ถ้ามี) และให้กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคลเป็นผู้แจ้งเวียนบทคัดย่อ เป็นระยะเวลา ๑๐ วันทำการ หากไม่มีผู้ใดคัดค้านให้นำเสนอผลงานเข้ารับการประเมินต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่กำหนด จึงขอแจ้งเวียนบทคัดย่อและสัดส่วนผลงานของข้าราชการ รายนางสาวอรอนงค์ อินจู จำนวน ๓ เรื่องตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ อนึ่ง หากมีผู้ใดคัดค้านผลงานโปรดแจ้งไปยังกลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักบริหารกลาง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นลายลักษณ์อักษร ภายในวันศุกร์ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ไม่มีผู้ใดคัดค้าน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จะได้ส่งผลงานของข้าราชการรายดังกล่าวเข้ารับการประเมินต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งเวียนข้าราชการในสังกัดทราบทั่วกัน

นางสาวสิริวรรณ คูหาสวัสดิ์
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง แนวทางการวางระบบการควบคุมภายในธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง (โคนม) เพื่อจำหน่าย
ผู้จัดทำ นางสาวอรอนงค์ อินจู ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ
สังกัด สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 6 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง (โคนม) เพื่อขาย หรือธนาคารโคนมทดแทนฝูง เป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการขับเคลื่อนตามโครงการพัฒนาการดำเนินธุรกิจและสินค้าของสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนม ภายใต้การเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจและการตลาดภายใต้ห่วงโซ่การผลิตนมทั้งระบบ เพื่อการดำเนินการโครงการธนาคารโคนมทดแทนฝูงเพื่อรับฝากลูกโคเพศเมีย และถอนคืนเป็นโคสาวท้อง เพื่อให้เกษตรกรสมาชิกลดภาระการเลี้ยงลูกโคในฟาร์มเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตจากการจัดการด้านอาหารที่เหมาะสมกับโคตามช่วงวัย ให้เกษตรกรสมาชิกมีแม่โคที่มีคุณภาพไปทดแทนโคนมปลดระวาง และลดต้นทุนการผลิต ส่งผลให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น สหกรณ์ประเภทการเกษตร (โคนม) หลายแห่งต้องการแม่โคสาวคุณภาพ มีความสมบูรณ์ มีการกระจายพันธุ์ สหกรณ์จึงต้องขยายธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง (โคนม) เพื่อขาย เพื่อเป็นการบริการและจัดหาโคทดแทนให้สมาชิกตามโครงการพัฒนาธุรกิจโคนมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยจัดทำฟาร์มโคนมสาวทดแทนในบริเวณพื้นที่ของสหกรณ์เน้นการดูแลโคนมทดแทนให้เป็นแม่โคคุณภาพ มีความสมบูรณ์ มีการกระจายพันธุ์ในสหกรณ์ การดำเนินธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง (โคนม) เพื่อจำหน่ายเป็นโมเดลธุรกิจใหม่ของสหกรณ์โคนมที่สหกรณ์ต้องการช่วยเหลือด้านต้นทุนการผลิตให้แก่สมาชิกของสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ยังไม่มีแนวทางการวางระบบควบคุมภายในเฉพาะธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยงนี้

ผู้เสนอผลงานจึงสนใจจัดทำแนวทางการวางระบบการควบคุมภายในธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง (โคนม) เพื่อจำหน่ายของสหกรณ์ เพื่อศึกษาแนวทางการควบคุมภายในธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง (โคนม) เพื่อจำหน่ายและเพื่อให้สหกรณ์มีแนวทางปฏิบัติในการวางระบบการควบคุมภายในธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง(โคนม) เพื่อจำหน่ายที่เหมาะสมเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีเนื้อหาประกอบด้วยในการศึกษาแนวทางการวางระบบการควบคุมภายในธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยงเพื่อจำหน่ายของสหกรณ์ (โคนม) ผู้เสนอผลงานได้จัดทำสาระสำคัญ ขั้นตอน และวิธีดำเนินการทั้งหมดของการศึกษา โดยระบุรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนอย่างครบถ้วน พร้อมทั้งได้อธิบายขั้นตอนการดำเนินงานที่เกิดขึ้นโดยละเอียดในทุกขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ ประกอบกับได้ใช้องค์ความรู้ทางวิชาการจากการศึกษา ค้นคว้า และสรุปผลจาก แนวคิด ทฤษฎี กฎหมาย ระเบียบ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง มาปรับใช้กับการปฏิบัติงานในการศึกษาค้นคว้านี้ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โดยแบ่งขั้นตอนและวิธีดำเนินการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลทั่วไป ในการศึกษาข้อมูลทั่วไป เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมโดยรวมของสหกรณ์เป้าหมายทั้ง 3 แห่ง ที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน การดำเนินธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยงเพื่อจำหน่ายของสหกรณ์ (โคนม) ของสหกรณ์ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป โครงสร้างการบริหารงาน และผลการดำเนินงานของสหกรณ์ การดำเนินธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยงเพื่อจำหน่ายของสหกรณ์ (โคนม) ของสหกรณ์ สภาพปัญหาการดำเนินธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยงเพื่อจำหน่ายของสหกรณ์ (โคนม) ของสหกรณ์ และความรู้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง (โคนม) เพื่อจำหน่ายของสหกรณ์ในเขตพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชี

สหกรณ์ที่ 1 จังหวัดสระบุรี จำนวน 1 แห่ง และจังหวัดลพบุรี จำนวน 2 แห่ง จากรายงานกิจการของสหกรณ์
งบการเงิน เกี่ยวกับธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง (โคนม) เพื่อขาย เอกสารราชการและภาคเอกชนต่าง ๆ ดำเนินธุรกิจ
การผลิตสัตว์เลี้ยงเพื่อขาย เกี่ยวกับการเลี้ยงโคนมทดแทน ตามโครงการของรัฐบาล

2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กฎหมาย ระเบียบ มาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษารึ้นนี้
เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงวิชาการมาสนับสนุนการดำเนินการศึกษาอย่างถูกต้องการหลักวิชาการ ผู้เสนอผลงาน
จึงได้ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม และสรุปผล โดยการรวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ
เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง(โคนม) และ
แยกประเด็นในการศึกษาไว้เป็นความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ มาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง แนวคิดทฤษฎี
เกี่ยวกับการควบคุมภายใน สหกรณ์ประเภทการเกษตร ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. การรวบรวมข้อมูล 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ (Interview form) ซึ่งเป็นข้อมูล
ปฐมภูมิ (primary data) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสัมภาษณ์ผู้สอบบัญชี กรรมการ และเจ้าหน้าที่
สหกรณ์เป้าหมาย 3 แห่ง ใช้วิธีการแบบเจาะจง และ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่มีการรวบรวมไว้แล้ว
(Document Data) ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้แก่ จากเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย และ
เอกสารต่าง ๆ ของสหกรณ์ และจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ รายงานผล
การดำเนินงานของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานตรวจบัญชี
สหกรณ์ และแหล่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล จากการรวบรวมโดยนำข้อมูลที่ได้รับจากการรวบรวมทั้งหมดมาประมวลผล
วิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยการเขียนอธิบาย และสรุปผลตามประเด็นที่วางไว้ ที่ได้มาจากแนวคิด ทฤษฎี กฎหมาย
ระเบียบ มาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูลจากการ
สัมภาษณ์ที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลจากเอกสารที่มีการรวบรวมไว้แล้วที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิ โดยการใช้
เทคนิคการวิเคราะห์แบบการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เมื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดกลุ่มเนื้อหาแล้ว จึงนำมา
สรุปเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำเสนอเป็นผลการศึกษา ตามประเด็นต่าง ๆ และนำมาเป็นข้อมูลในการอภิปราย
ผลการศึกษาเพื่อหาแนวทางการวางระบบการควบคุมภายในธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยงเพื่อจำหน่ายของสหกรณ์
(โคนม) ต่อไป โดยได้จัดทำประเด็นในการสัมภาษณ์และสนทนาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปไว้

ส่วนที่ 1 การจัดซื้อโคสาว

ส่วนที่ 2 กระบวนการจัดการฟาร์ม

ส่วนที่ 3 การจำหน่ายโคสาวท้องพร้อมขาย

ส่วนที่ 4 การควบคุมสินค้าคงคลัง

แนวทางการวางระบบควบคุมภายใน

ด้านดำเนินธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง(โคนม)เพื่อจำหน่าย นำผลการศึกษามาใช้ประกอบในการ
กำหนดหรือออกแบบระบบการควบคุมภายในดำเนินธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยงเพื่อจำหน่ายของสหกรณ์ (โคนม)
เพื่อให้สหกรณ์สามารถนำไปใช้ในการควบคุมการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
รวมถึงผู้สอบบัญชีสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านบุคลากร
และกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินธุรกิจ

แนวทางการการควบคุมด้านบัญชี

เป็นการกำหนดวิธีการและมาตรการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการป้องกัน ดูแล รักษาสินทรัพย์และเอกสารหลักฐานของสหกรณ์ให้ปลอดภัยจากการทุจริต ผิดพลาดทั้งปวง และเนื่องจาก คณะกรรมการดำเนินการมีหน้าที่รับผิดชอบให้มีการจัดทำบัญชีและงบการเงินตามกฎหมายสหกรณ์และ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ รวมทั้งรับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินด้วย ซึ่งการควบคุมด้านบัญชีทำให้การจัดทำบัญชีและงบการเงินของสหกรณ์เป็นไปอย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ โดยกำหนดเอกสารหลักฐานและสมุดบัญชีที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการควบคุมด้านบัญชี

ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อให้การดำเนินธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง (โคนม) เพื่อจำหน่ายของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ผู้บริหารสหกรณ์ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารการควบคุมภายในของสหกรณ์ และนำแนวทางการบริหารการควบคุมภายในธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง(โคนม) เพื่อจำหน่ายของสหกรณ์ ไปพิจารณาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของสหกรณ์ต่อไป
2. สหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง (โคนม) เพื่อจำหน่าย จำเป็นต้องศึกษากฎหมาย ระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง (โคนม) เพื่อจำหน่าย เพื่อเตรียมการก่อนการดำเนินการผลิตได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ประหยัดเวลาและประหยัดค่าใช้จ่าย และควรให้ความสำคัญกับการสร้างทัศนคติ วัฒนธรรมองค์กรให้กับสมาชิกเกี่ยวกับการทำการผลิตโคนมในเชิงธุรกิจอย่างมืออาชีพ
3. ปัจจัยของความสำเร็จการบริหารการควบคุมภายในของสหกรณ์ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารของสหกรณ์ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนวิธีการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ การสื่อสารกับบุคลากรในองค์กรให้เห็นผลกระทบแบบภาพรวมการควบคุมภายในที่ส่งต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติของสหกรณ์มีส่วนร่วมในการตอบสนองการควบคุมภายใน โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักการและอุดมการณ์ของสหกรณ์ได้
4. ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีของสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจผลิตสัตว์เลี้ยง(โคนม) จำหน่าย จำเป็นต้องศึกษากฎหมาย ระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนการผลิตสัตว์เลี้ยง(โคนม) ศึกษากระบวนการดำเนินธุรกิจผลิตสัตว์เลี้ยง (โคนม) เพื่อจำหน่าย ศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี และศึกษาระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์ทุกขั้นตอนตามกระบวนการ พร้อมทั้งศึกษานโยบายบัญชีของสหกรณ์ควบคู่กับการแสดงรายการในงบการเงินก่อนการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี เพื่อสามารถที่จะวางแผนการสอบบัญชีให้ตอบสนองกับปัจจัยเสี่ยงที่เหลืออยู่ได้
5. ผู้สอบบัญชีควรประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในการดำเนินธุรกิจการผลิตสัตว์เลี้ยง (โคนม) เพื่อจำหน่าย โดยการสัมภาษณ์ สังเกตการณ์ปฏิบัติงานจริงและสอบทานการปฏิบัติงานของสหกรณ์ก่อนการประเมินการควบคุมภายในของการสอบบัญชี หากพบจุดอ่อนจากการควบคุมภายใน ควรจัดทำรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบเสนอหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ พิจารณาแจ้งข้อสังเกตที่ตรวจพบให้สหกรณ์อย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้สหกรณ์นำเข้าที่ประชุมให้คณะกรรมการสหกรณ์รับทราบและพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง นำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพได้ต่อไป

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง แนวทางการวางระบบควบคุมภายในธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อจำหน่ายของสหกรณ์
ผู้จัดทำ นางสาวอรอนงค์ อินจู ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ
สังกัด สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 6 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

“ข้าว” จัดเป็นอาหารหลักที่มีความสำคัญต่อประชากรโลกและข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญ ต่อประเทศไทยมาโดยตลอดเนื่องจากเป็นอาหารหลักของคนไทย นอกจากนี้ข้าวยังช่วยกอบกู้และพยุงเศรษฐกิจ ของประเทศในช่วงวิกฤต “ข้าว” เกี่ยวข้องกับเกษตรกรเกือบ 10 ล้านคน อุตสาหกรรมข้าวไทยนับได้ว่าเป็น อุตสาหกรรมที่มีผู้เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมากทั้งในระดับการแปรรูปเป็นข้าวสารหรือผู้ประกอบการโรงสีข้าว และอุตสาหกรรมการแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ ข้าวยังเป็นสินค้าเกษตรที่ได้รับการดูแล จากภาครัฐค่อนข้างมาก มีสหกรณ์การเกษตรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องข้าวอยู่เกือบทุกจังหวัด ลักษณะของผลิตผลที่สหกรณ์รวบรวมที่เป็นลักษณะห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) มีกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิต โดยมีการเริ่มต้นจากการรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิก และเกษตรกรในพื้นที่ กระบวนการรับข้าวเปลือก การเก็บรักษาข้าวเปลือกการส่งมอบหรือรอการแปรรูป จนกระทั่งกระบวนการจัดจำหน่ายข้าวเปลือก รวมถึงระบบการควบคุมภายในที่สหกรณ์มีอยู่ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีนำไปใช้ในการประเมินความเสี่ยง และระบบปัจจัยเสี่ยงได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลในการวางแผนการตรวจสอบ

วัตถุประสงค์ในการจัดทำผลงาน

1. เพื่อให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีแนวทางการควบคุมภายในธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์
2. เพื่อให้สหกรณ์ มีแนวทางปฏิบัติในการวางระบบควบคุมภายในธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ที่เหมาะสม เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

ขอบเขตการศึกษา ศึกษาเฉพาะการควบคุมภายในด้านบัญชีในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ในเขตพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 จำนวน 2 สหกรณ์ คือ จังหวัดสระบุรี จังหวัดลพบุรี และสหกรณ์ในเขตพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 6 จำนวน 1 จังหวัดพิษณุโลก รวม 3 แห่ง เป็นสหกรณ์ที่นำมาเป็นกรณีศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ กรรมการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ตามประเด็นที่กำหนด

สาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน

ศึกษาข้อมูลทั่วไป ในการศึกษาข้อมูลทั่วไป เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมโดยรวมของสหกรณ์เป้าหมายทั้ง 3 แห่ง ที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงานการดำเนินธุรกิจการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป โครงสร้างการบริหารงาน และผลการดำเนินงานของสหกรณ์ การดำเนินธุรกิจการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ สภาพปัญหาการดำเนินธุรกิจการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ และความรู้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ ในเขตพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 จำนวน 2 แห่ง และพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 6 จำนวน 1 แห่ง รวม 3 แห่ง จากรายงานกิจการของสหกรณ์ งบการเงิน เกี่ยวกับธุรกิจการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ กระดาษทำการ รายงานการสอบบัญชี เอกสารราชการและภาคเอกชนต่าง ๆ ดำเนินธุรกิจการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กฎหมาย ระเบียบ มาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงวิชาการมาสนับสนุนการดำเนินการศึกษาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ผู้เสนอผลงานจึงได้ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม และสรุปผล โดยการรวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก และแยกประเด็นในการศึกษาไว้เป็นความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมภายใน สหกรณ์ประเภทการเกษตร ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ (Interview form) ซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสัมภาษณ์ผู้สอบบัญชีประจำ กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์เป้าหมาย 3 แห่ง ใช้วิธีการแบบเจาะจง

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่มีการรวบรวมไว้แล้ว (Document Data) ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้แก่ จากเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ของสหกรณ์ และจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานกิจการประจำของสหกรณ์ รายงานผลการดำเนินงานของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ และแหล่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมโดยนำข้อมูลที่ได้รับจากการรวบรวมทั้งหมดมาประมวลผล วิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยการเขียนอธิบาย และสรุปผลตามประเด็นที่วางไว้ที่ได้มาจากแนวคิด ทฤษฎี กฎหมาย ระเบียบ มาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลจากเอกสารที่มีการรวบรวมไว้แล้วที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิ โดยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เมื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดกลุ่มเนื้อหาแล้วจึงนำมาสรุปเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำเสนอเป็นผลการศึกษิตตามประเด็นต่าง ๆ และนำมาเป็นข้อมูลในการอภิปรายผลการศึกษาเพื่อหาแนวทางการวางระบบการควบคุมภายในธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ ต่อไป โดยการวางระบบควบคุมภายในเกี่ยวกับขั้นตอนต่าง ๆ ของการควบคุมภายในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

จากผลการศึกษาค้นคว้าประกอบการควบคุมภายในทั้ง 5 ด้าน ของสหกรณ์ที่เลือกมาเป็นกรณีศึกษาทั้ง 3 แห่ง พบว่าสหกรณ์มีแนวทางในการบริหารการควบคุมภายใน โดยส่วนใหญ่สหกรณ์ได้มีการกำหนดกิจกรรมควบคุมในธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ที่ดีไว้ตามแนวคิดการบริหารการควบคุมภายในของ COSO และพบว่าสหกรณ์ที่สร้างสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน โดยการกำหนดระเบียบว่าด้วยการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์สามารถทำให้สหกรณ์ดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สามารถป้องกัน หรือป้อมปรามการทุจริตได้ทุกระดับชั้นได้ ตั้งแต่ระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ตลอดจนผู้บริหารของสหกรณ์ รวมทั้งการควบคุมความเสี่ยงจากการบิดเบือนเงื่อนไขข้อตกลงกับคู่ค้าที่มารับซื้อข้าวเปลือกจากสหกรณ์ เช่น ไม่ชำระเงินข้าวเปลือกตามเงื่อนไข และเงื่อนไขที่ตกลงกับสหกรณ์จนทำให้สหกรณ์หลายสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกประสบปัญหาอยู่กับกรณีคู่ค้าผิดสัญญาเงื่อนไขข้อตกลงทำให้สหกรณ์ไม่ได้รับการชำระค่าข้าวเปลือกที่ขายไปสหกรณ์สามารถป้องกันความเสี่ยงไว้โดยทำสัญญาซื้อขาย และเรียกหลักประกันจากคู่ค้าที่มารับซื้อข้าวเปลือกจากสหกรณ์ รวมทั้งเลือกรูปแบบการดำเนินธุรกิจ หรือจัดสรรรายได้จากธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกกับคู่ค้าที่มาร่วมดำเนินธุรกิจด้วยโดยยึดหลักให้สหกรณ์รับความเสี่ยงจากการดำเนินธุรกิจร่วมกันให้น้อยที่สุด

แม้สหกรณ์จะได้รับผลประโยชน์ไม่มากนักก็ตามจากการดำเนินธุรกิจร่วมกัน นอกจากนั้นสหกรณ์ที่ยังไม่ให้ความสำคัญในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และใช้ข้อมูลการบริหารประกอบการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะ

1. สหกรณ์ควรพิจารณาหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ เพื่อก่อให้เกิดผลกำไรทางธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ หากมีสหกรณ์มีต้นทุนต่ำก็สามารถรับซื้อข้าวเปลือกได้สูงกว่าคู่แข่งอื่น ทำให้สมาชิกได้ราคาข้าวที่สูงขึ้น
2. สหกรณ์ควรสร้างแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกที่หลากหลาย (Various Funding Sources) เพื่อลดความเสี่ยงจากเงินทุน และแก้ไขปัญหาการขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ
3. เพื่อให้การดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ผู้บริหารสหกรณ์ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารการควบคุมภายในของสหกรณ์ และนำแนวทางการบริหารการควบคุมภายในธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกไปพิจารณาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของสหกรณ์ต่อไป
4. สหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก จำเป็นต้องศึกษากฎหมายระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก เพื่อเตรียมการก่อนการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ประหยัดเวลาและประหยัดค่าใช้จ่าย และควรให้ความสำคัญกับการสร้างทัศนคติ วัฒนธรรมองค์กรให้กับบุคลากรของสหกรณ์ในการดำเนินงานในเชิงธุรกิจอย่างมืออาชีพ
5. ปัจจัยของความสำเร็จการบริหารการควบคุมภายในของสหกรณ์ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารของสหกรณ์ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนวิธีการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ การสื่อสารกับบุคลากรในองค์กรให้เห็นผลกระทบแบบภาพรวมของการควบคุมภายในที่ส่งต่อการดำเนินงานของสหกรณ์
6. กฎหมาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับสอบบัญชีธุรกิจรวบรวมข้าวของสหกรณ์ ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีของสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก จำเป็นต้องศึกษากฎหมาย ระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก ศึกษากระบวนการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก ศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี และศึกษาระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์ทุกขั้นตอนตามกระบวนการ พร้อมทั้งศึกษานโยบายบัญชีของสหกรณ์ควบคู่กับการแสดงรายการในงบการเงิน ก่อนการประเมินการควบคุมภายใน การสอบบัญชี เพื่อสามารถที่จะวางแผนการสอบบัญชีให้ตอบสนองกับปัจจัยเสี่ยงที่เหลืออยู่ได้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสินค้าคงคลัง ธุรกิจการผลิตอาหารสัตว์เพื่อจำหน่ายของสหกรณ์ กรณ์ศึกษา สหกรณ์โคนมพัฒนานิคม จำกัด
ผู้จัดทำ	นางสาวอรอนงค์ อินจู ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ
สังกัด	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 6 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สหกรณ์โคนมพัฒนานิคม จำกัด สหกรณ์จดทะเบียนเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2528 ดำเนินธุรกิจมา 36 ปี ณ วันสิ้นปี 31 ธันวาคม 2564 มีสมาชิกจำนวน 356 คน ทุนดำเนินงาน 186,137,562.07 บาท สหกรณ์ดำเนินธุรกิจ 5 ด้าน ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมนํ้านมดิบ ธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตรและการผลิตสินค้า และเงินรับฝาก มีมูลค่าธุรกิจรวมทั้งสิ้น จำนวน 551,430,908.39 บาท ผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิ 626,043.44 บาท สหกรณ์ผลิตอาหารสัตว์เพื่อจำหน่ายระหว่างปีมียอดขาย จำนวน 66,531,277.00 บาท ผลการดำเนินงานมีกำไรเฉพาะธุรกิจ จำนวน 83,670.15 บาท สหกรณ์ไม่ได้นำระบบสารสนเทศทางการเงินมาใช้มาช่วยในการบริหารสินค้าคงคลังในธุรกิจผลิตอาหารสัตว์เพื่อจำหน่าย การบันทึกบัญชีด้วยมือ ในการควบคุมสินค้าคงเหลือสหกรณ์มิได้จัดทำทะเบียนคุมวัตถุดิบและสินค้า เป็นปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ในการบริหารสินค้าคงคลังได้

ดังนั้น เพื่อสนับสนุนให้สหกรณ์มีระบบการบริหารจัดการสินค้าคงคลังที่เหมาะสม และมีระบบสารสนเทศทางการเงินการบัญชีที่รวดเร็ว จึงจัดทำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าคงคลัง ดังนี้

1. การดำเนินธุรกิจการผลิตอาหารสัตว์เพื่อจำหน่ายของสหกรณ์โคนมพัฒนานิคม จำกัด นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการบริหารจัดการสินค้าคงคลังให้มีประสิทธิภาพโดยปรับเปลี่ยนการบันทึกบัญชีด้วยมือ มาใช้โปรแกรมระบบสินค้าที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์บันทึกข้อมูลบัญชีขายสินค้า ลูกหนี้การค้า และสินค้าคงคลัง ในเวลาเดียวกัน ทำให้ได้ข้อมูลด้านการบริหารจัดการสินค้าคงคลังที่เป็นปัจจุบันและทันเวลา

2. การควบคุมด้านบัญชี เป็นการกำหนดวิธีการและมาตรการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการป้องกัน ดูแลรักษาสินทรัพย์และเอกสารหลักฐานของสหกรณ์ให้ปลอดภัยจากการทุจริตผิดพลาดทั้งปวง และเนื่องจากคณะกรรมการดำเนินการมีหน้าที่รับผิดชอบให้มีการจัดทำบัญชีและงบการเงินตามกฎหมายสหกรณ์และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ รวมทั้งรับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินด้วย ซึ่งการควบคุมด้านบัญชีทำให้การจัดทำบัญชีและงบการเงินของสหกรณ์เป็นไปอย่างถูกต้องและเชื่อถือได้

3. การควบคุมด้านบริหาร เป็นการจัดแบ่งส่วนงานภายใน การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ การกำหนดระเบียบปฏิบัติวิธีการและมาตรการต่าง ๆ ที่ทำให้การดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ระเบียบของสหกรณ์และนโยบายที่กำหนด ซึ่งการควบคุมด้านบริหารแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

3.1 การควบคุมด้านบริหารจัดการ เป็นการควบคุมด้านการจัดการ การควบคุมด้านทรัพยากรบุคคล การควบคุมด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบและนโยบายการควบคุมด้านการเงิน

3.2 การควบคุมด้านการบริหารธุรกิจ เป็นการควบคุมด้านธุรกิจการผลิตอาหารสัตว์เพื่อจำหน่ายของสหกรณ์ ในการจำหน่ายให้กับสมาชิกและบุคคลภายนอก

3.2.1 การควบคุมภายในเกี่ยวกับการซื้อและจ่ายชำระหนี้

3.2.2 การควบคุมภายในเกี่ยวกับการขายสินค้าและการรับชำระค่าสินค้า

3.2.3 การควบคุมภายในเกี่ยวกับการเก็บรักษาสินค้าคงเหลือ

3.3 การควบคุมด้านโปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ สหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูล ต้องจัดให้มีระบบการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัยระบบสารสนเทศขึ้นตามมาตรฐานขั้นต่ำในการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัยที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยมาตรฐานขั้นต่ำในการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัยสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล พ.ศ. 2553

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสินค้าคงคลังธุรกิจการผลิตอาหารสัตว์เพื่อจำหน่ายของสหกรณ์โคนมพัฒนานิคม จำกัด โดยกำหนดรูปแบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับธุรกิจของสหกรณ์และนำโปรแกรมระบบสินค้าที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลสินค้า เพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลในการวางแผน กำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการสินค้าที่ทันต่อเวลา มีประสิทธิภาพรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ นำไปสู่การเป็นสหกรณ์ที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืน